

TIPS OM LEESRIJPHEID TE BEVORDEREN

Problemen signaleren

Er zijn verschillende obstakels die het leren lezen bemoeilijken. Ik laat intelligentie en een algemene taalachterstand even buiten beschouwing. Dus: welke specifieke problemen kunnen er zijn? Ik noem ze even kort: slecht zien, dyslexie en concentratieproblemen.

Kinderen met een visueel probleem lopen het gevaar het stempel te krijgen dyslectisch te zijn. Hoe haal je de kinderen eruit die niet goed zien? Let op de volgende signalen:

- slechte motoriek: gooit vaker dingen om
- wrijft veel in de ogen
- ziet 'bewegende' of 'dansende' kleine objecten of letters, of ziet ze dubbel
- heeft moeite met de bal pakken of vangen.

Ga bij deze signalen met de ouders praten, zodat het kind onderzocht kan worden door een functioneel optometrist! Sluit een visueel probleem eerst uit, voor je aan dyslexie denkt.

-> **Liefde voor letters en lezen**

* 'Problemen signaleren en voorkomen', boek blz. 42-47.

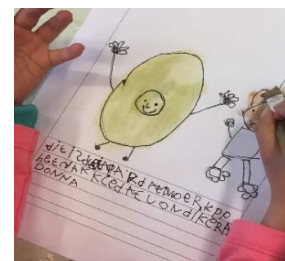
Bepalen van de leesrijpheid

Een belangrijke check - naast reflectie op je eigen aanbod – is het observeren van het kind op de punten van het 'Protocol preventie van leesproblemen' (Expertisecentrum Nederlands). Aan te bevelen! Het geeft je een goed overzicht waardoor je precies weet hoe het ervoor staat met de vaardigheden van dat kind, nodig om te leren lezen.

Maar daarnaast is er iets anders heel belangrijk. Specialisten wijzen erop dat een kind neurologisch leesrijp moet zijn. Dus: naast de check van het protocol moet je de neurologische ontwikkeling meenemen. De verbindingen tussen de twee hersenhelften moeten 'sterk' genoeg zijn.

Start het kind te vroeg met leren lezen, dan kan het allerlei leesproblemen krijgen die soms leiden tot een enorme leesachterstand. Dat is een wezenlijk probleem!

Als het kind nog spiegelt bij het spontaan schrijven (de *p* bijvoorbeeld als *d* schrijft), zou dat een signaal zijn dat het kind neurologisch er nog niet aan toe is om te gaan leren lezen.

En dan nog dit... we leven in een hectische tijd en (leren) lezen vraagt concentratie. Is het kind heel druk en kan het zijn aandacht maar kort op iets richten, dan kan dat ook een probleem geven bij het leren lezen.

-> Liefde voor letters en lezen

- * 'Problemen signaleren en voorkomen', boek blz. 42-47. Op de website, Hoofdstuk 2, blz. 24 (onder het kopje 'signalering dyslexie') vind je een overzicht van, en de link naar de werkdocumenten van het 'Protocol preventie van leesproblemen' die je zo kunt downloaden.
- * 'Leesvoorwaarden', boek blz. 198. Op de website, Hoofdstuk 5, blz. 127 wordt de methode van Ewald Vervaeke uitgelegd om leesrijpheid vast te stellen aan de hand van de schrijffase waarin het kind zich bevindt.
- * 'Concentratieproblemen', boek blz. 43.

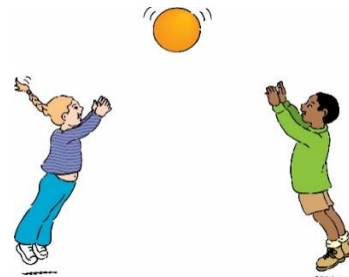
Stimuleren van leesrijpheid

Hoe stimuleer je nu gericht leesrijpheid? Vooral voor de kinderen die nu nog even een flinke ontwikkelingssprong kunnen maken, heel belangrijk. Ik zet ze even op een rij.

- De neurologische ontwikkeling: (versterking verbindingen tussen beide hersenhelften) door oefeningen in ritme, beweging en balans.

Vooral tweehandige, motorische oefeningen waarbij dezelfde beweging met beide handen wordt gemaakt, versterken de verbinding tussen de hersenhelften.

Oefenen met een pittenzak, ballon en bal (groot en klein): laat gooien en vangen, met één hand opgooien en met één hand vangen (wissel van hand en herhalen), van de ene hand omhoog met een boog naar de andere hand en andersom! Voor meer motorische oefeningen, verwijs ik graag naar 'Leren lezen doe je met je lijf' van Marijke van Vuure, blz. 134-151.

Overweeg ook om lirekaarten© en een meskerbord aan te schaffen als je die nog niet hebt, zodat je die ook kunt inzetten voor de neurologische ontwikkeling.

- Klankbewustzijn: gebruik elke dag de 'klankkast', een routine fonologisch en fonetisch bewustzijn (een belangrijke voorspeller voor succes bij het leren lezen).
- Algemene geletterdheid: met het 'Leeskastje' komt de wereld van de geschreven taal aan bod. Voor alle kinderen in groep 2 en 3 aan te raden, ook omdat het de leesmotivatie bevordert.
- Lettervormen: laat lettervormen motorisch beleven, vooral driedimensionaal (na)maken, bijvoorbeeld met klei. De vorm moet concreet zijn voor het kind, zodat de overstap naar abstract gemakkelijker is.
- Ontspannen zijn: er zijn 'tools' om kinderen te leren zich te ontspannen en zich te concentreren. Gebruik kindermeditatie (begeleide fantasie), mindfulness voor kinderen en palmeren (een paar minuten de handen voor de ogen houden) voordat kinderen iets gaan doen dat concentratie vereist.

-> Liefde voor letters en lezen

* 'De klankkast: een routine fonologisch en fonemisch bewustzijn', boek blz. 174-175. Op de website, Hoofdstuk 5, blz. 122, vind je verschillende links naar informatie over de klankkast, onder meer wat er per laagje aan bod kan komen.

* 'Werken met een leeskastje', boek blz. 272. Op de website van Hoofdstuk 7 (Geletterdheid in hoeken), blz. 190 wordt een praktijkvoorbeeld gegeven hoe je het leeskastje kunt inzetten. Ook in Hoofdstuk 7, op blz. 203, vind je sites met informatie over het leeskastje en meer praktijkvoorbeelden.

* 'Laat de letter schrijven, maken en beleven ... zonder tekenmateriaal', boek blz. 185-186. Op de website, Hoofdstuk 5, blz. 125, staan nog meer suggesties.

* 'Concentratieproblemen', boek blz. 143. Op de website, Hoofdstuk 2, blz. 22-23 staan boekentips met praktische mindfulness-oefeningen.

Geef aan de ouders de spellen / oefeningen door die op school met dat kind worden gedaan. Hoe meer stimulering, hoe meer kans op succes bij het aanvankelijk lezen.

Dat waren mijn belangrijkste tips om leesrijpheid te stimuleren.

Heb je vragen of opmerkingen: mail t.a.v. mij naar marketing@mailswp.com

Blijf gezond en geïnspireerd!

Hetty van den Berg

Auteur *Liefde voor letters en lezen*